

درس بیست و چهار: خرمشهر در دامان میهن

یادآوری

در درس قبلی با دلایل حمله‌ی نظامی عراق به ایران و چگونگی سقوط خرمشهر و مقاومت جانانه‌ی مردم در مقابل ارتش تا دندان مسلح عراق آشنا شدیم.

آزادسازی خرمشهر

در جبهه‌ها، رزمندگان اسلام (ارتش، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و بسیج) به دعا و راز و نیاز مشغول بودند و سخت می‌جنگیدند. آنها هرگونه فداکاری در راه دین و میهن انجام می‌دادند و با روحیه بالا در میدان نبرد، می‌جنگیدند.

صدام پس از اشغال خرمشهر، نیروها و تسلیحات فراوانی در آن شهر مستقر کرده بود و قصد تصرف سایر شهرهای اطراف را داشت و به حملات خود به سایر شهرها هم ادامه می‌داد.

در این زمان ارتش و سپاه با پشتیبانی مردم تقویت شدند و همچنین نیروهای مردمی که به آنها بسیج هم می‌گفتند، به یاری ارتش و سپاه آمدند. فرماندهان نقشه‌ای را برای آزادسازی خرمشهر طراحی کردند.

سرانجام رزمندگان اسلام با همکاری خلبانان شجاع نیروی هوایی ارتش در عملیات بیت‌المقدس توانستند نیروی دشمن را در هم بشکنند. در آخرین مرحله نیروهای ارتش صدام با تلفات زیاد و شکستی بزرگ مواجه شدند. رزمندگان ایرانی با اشک شوق قدم بر خاک خرمشهر گذاشتند و خود را به مسجد جامع خرمشهر رساند و بدین ترتیب خرمشهر در سوم خرداد ماه ۱۳۶۱ از چنگال دشمن آزاد شد.

مردم ایران در جریان عملیات بیت‌المقدس منتظر شنیدن اخبار جنگ بودند. ساعت ۴ بعد از ظهر گوینده‌ی رادیو اعلام کرد: توجه فرمایید، شنوندگان عزیز توجه فرمایید، خرمشهر، شهر خون آزاد شد! الله اکبر. الله اکبر. مردم سراسر ایران با شنیدن این خبر به خیابان‌ها آمدند و به شادمانی پرداختند. خیابان‌ها پر از جمعیتی بود که اشک شوق بر چشم داشتند.

**امام خمینی (قدس سره) پس
از آزادی خرمشهر به دست
رزمندگان اسلام، فرمودند:
خرمشهر را خدا آزاد کرد.**

هشت سال دفاع مقدس

بازدید علمی از گنجینه‌ها، بناها، مزار شهدای گمنام و مکان‌هایی که در آنها آثاری از دفاع مقدس به نمایش گذاشته شده، توصیه می‌شود.

با توجه به مطالبی که در درس گذشته و این درس در رابطه با هشت سال دفاع مقدس آموختید به نظر شما دلیل اضافه کردن کلمه‌ی مقدس به آن چیست؟

پس از آزادی خرمشهر چه شد؟

پس از آزادی خرمشهر حکومت صدام سعی کرد با گرفتن کمک‌های مالی و اسلحه از کشورهای قدرتمند قوای خود را تقویت کند و همچنان به هجوم خود ادامه بدهد. رزمندگان شجاع میهن ما در عملیات‌های متعدّد، بخش‌های دیگری از مناطق اشغال شده‌ی کشورمان را از دشمن بازپس گرفتند و آن‌گاه در سال ۱۳۶۷ ایران آمادگی خود را برای پذیرش قطعنامه‌ی صلح اعلام کرد و جنگ هشت ساله به پایان رسید. در هشت سال دفاع مقدّس مردم ایران اجازه ندادند حتی یک وجب از خاک میهن در اشغال تجاوزگران باقی بماند.

در مقابل هجوم دشمن به کشور ما، همه‌ی ملت ایران از اقوام و گروه‌های مختلف، زن و مرد و پیر و جوان ایستادگی و از میهن دفاع کردند. آن عده از مردم هم که نمی‌توانستند در جبهه‌های جنگ شرکت کنند باروش‌های دیگر به رزمندگان کمک می‌کردند.

برای بازپس گرفتن مناطق اشغال شده‌ی ایران هزاران نفر از مردم شجاع کشور ما شهید شدند و خانواده‌ها مشکلات زیادی را تحمل کردند تا استقلال میهن اسلامی حفظ شود.

کمک‌های مردمی در پشت جبهه‌ها

ارزشیابی

- ۱- صدام پس از اشغال خرمشهر چه کرد و چه هدفی داشت؟
صدام پس از اشغال خرمشهر ده ها تانک و ابزار جنگی و چندین لشکر را در مناطق اطراف شهر مستقر کرده بود و می خواست شهرهای دیگر خوزستان را تصرف کند و به حملات خود به شهرهای دیگر هم ادامه می داد.
- ۲- ارتش و سپاه چگونه تقویت شدند و به این نیروها چه می گفتند؟
ارتش و سپاه با پشتیبانی مردم تقویت شدند. نیروهای مردمی که به آنها بسیج می گفتند، به یاری ارتش و سپاه آمدند.
- ۳- خرمشهر چگونه آزاد شد؟
رزمندگان اسلام با همکاری خلبانان شجاع نیروی هوایی در طی سه مرحله عملیات بیت المقدس توانستند نیروی دشمن را در هم بشکنند. ارتش صدام با تلفات زیاد و شکست بزرگی رو به رو شد. جوانان ایرانی درحالی که از شوق گریه می کردند، قدم بر خاک خرمشهر گذاشتند.
- ۴- خرمشهر در چه تاریخی آزاد شد؟
سوم خرداد ۱۳۶۱
- ۵- امام خمینی پس از آزادی خرمشهر چه فرمودند؟
خرمشهر را خدا آزاد کرد.
- ۶- پس از آزادی خرمشهر حکومت صدام چه کرد؟
پس از آزادی خرمشهر حکومت صدام سعی کرد با گرفتن کمکهای مالی و اسلحه از کشورهای قدرتمند قوای خود را تقویت کند و همچنان به هجوم خود ادامه بدهد
- ۷- جنگ تحمیلی در چه سالی پایان یافت؟
در سال ۱۳۶۷ ایران آمادگی خود را برای پذیرش قطعنامه صلح اعلام کرد و جنگ هشت ساله به پایان رسید.
- ۸- در جنگ تحمیلی ملت ایران چگونه از میهن خود دفاع کردند؟
در مقابل هجوم دشمن به کشور ما، همه ملت ایران از اقوام و گروه های مختلف، زن و مرد و پیر و جوان در کنار یکدیگر ایستادگی و از میهن دفاع کردند. آن عده از مردم هم که نمی توانستند در جبهه شرکت کنند با روش های دیگر به جبهه ها کمک می کردند.
- ۹- در حفظ استقلال و باز پس گیری مناطق اشغال شده مردم ایران چه کردند؟
برای بازپس گرفتن مناطق اشغال شده ایران هزاران نفر از جوانان کشور ما شهید شدند و خانواده ها مشکلات زیادی را تحمل کردند تا استقلال میهن اسلامی حفظ شود.